

Ex/CBCS/UG/GE/2.10/2019

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2019

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT (GE)

(Sanskrit Drama & Metrics)

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

1. Describe the significance of the elephant episode as found in the First Act of Abhijñānaśākuntala . 6

অভিজ্ঞানশাকন্তল নাটকের প্রথম অঙ্কে বর্ণিত হস্তিবভাস্তের তাৎপর্য আলোচনা কর।

- (a) “असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काश्यपः। य इमाम् आप्रम-
धर्मं नियुङ्क्ते।”

Who said this ? What is the significance of this statement ? $\frac{1}{2}+2=2\frac{1}{2}$

কে এই কথা বলেছিলেন? উক্তিটির তাৎপর্য কি

- (b) “अवसरोऽयम् आत्मानं प्रकाशयितुम्। न भेतव्यम्। न
भेतव्यम्।”

Who said this ? Discuss the dramatic significance of the statement. $\frac{1}{2}+3=3\frac{1}{2}$

কে এই কথা বলেছিলেন? উক্তিটির নাটকীয় তাৎপর্য আলোচনা কর।

[Turn over]

[2]

2. Translate into English or Bengali : 4

ইংরেজী বা বাংলা ভাষায় অনবাদ কর:

नीवारा: शुक्रगर्भकोटरमुखभ्रष्टास्तरूणामधः

प्रस्निग्धा: क्वचिदिङ्गुदीफलभिदः सूच्यन्त एवोपलाः ।

विश्वासोपगमादभिन्नगतयः शब्दं सहन्ते मृगास्

तोयाधारपथाश्च वल्कलशिखानिस्यन्दरेखाङ्किताः ॥

अथवा

वाचं न मिश्रयति यद्यपि मद्बचोभिः

कर्णं ददात्यभिमुखं मयि भाषमाणे ।

कामं न तिष्ठति मदाननसम्मुखीना

भूयिष्ठमन्यविषया न तु दृष्टिरस्याः ॥

3. Explain with reference to the context : 5

সপ্রসঙ্গ বাখা কর

गच्छति पुरः शरीरं धावति पश्चादसंस्थितं चेतः ।

चीनांशुकमिव केतोः प्रतिवातं नीयमानस्य ॥

अथवा

तत् साधुकृतसन्धानं प्रतिसंहर सायकम् ।

आर्तत्राणाय वः शस्त्रं न प्रहर्तुमनागसि ॥

4. 'यतिर्जिह्वेष्टविश्रामस्थानम्' — Explain. 3

'यतिर्जिह्वেষ্টিবিশ্রামস্থানম্' — বাখা কর ।

[Turn over]

[3]

5. Define and illustrate any *two* of the following metres :

4×2=8

নীচের যে কোন **দুটি** ছন্দের লক্ষণ ও উদাহরণ দাও
বসন্ততিলক, ইন্দ্রবজ্রা, রথোদ্ধতা, দ্রুতবিলম্বিত।

6. Scan and name the metre in any *two* of the following :

2×2=4

নিচের যে কোন **দুটি** চরণের গণবিভাগ করে ছন্দের নাম লেও

(a) চিত্রে নিবেশ্য পরিকल्पিতসত্ত্বযোগা

(b) ইদং কিলাব্যাজমনোহরং বপুঃ

(c) নীবারাঃ শুকগর্ভকোটরমুখপ্রাষ্টরুণামধঃ

—————